

از لابلای یادداشت‌ها و نوبشته‌های روزمره ام

گسترده‌گی عدم اطمینان به موازات دوا مراسم تحلیف

خویشتن داری، تحمل همدیگرویاگزینه سومی؟

موقف جامعه جهانی درقبال وضعیت کنونی

سرنوشت مذاکرات صلح کشور به کجا خواهد انجامید؟

آشفته‌گی روان جمعی و چگونگی پیامدهای آن

نبود اراده بمنظور حکومتداری شفاف

نتیجه‌گیری

سؤال اینجاست که آیا راه حل بهینه بمنظور مدیریت عدم اطمینان در کار و فعالیت‌های اجتماعی - سیاسی وجود دارد؟ ممکن است عقل سلیم بگوید هیچ راه حل واحدی بر ای شرایط مختلف اصلن وجود ندارد؛ اما می‌توان اصولی را تعریف نمود که به بهینه کردن عملکرد سازمان‌ها در شرایط عدم اعتماد کمک کنند. مدیریت همه‌فعا لیتهای بمفهوم وسیع کلمه به فرآیند تصمیم‌گیری بستگی دارد. تصمیم یک فرآیند یا نتیجه فعالیتها یست که توسط افراد یا گروهها در مواجهه با یک مشکل موجود بالقوه اتخاذ می‌شود. تصمیم‌های قابل برنامه‌ریزی که اغلب اتفاق می‌افتند، تصمیم‌هایی استند که دارای ساختار کاملن مشخص بوده و داده‌های ورودی آنها قابل پیشبینی استند. در نتیجه ممکن است با استفاده از یک فرآیند از پیش تعریف شده، مشکلات موجود یا بالفعل را حل کنند. تصمیم‌های غیرقابل برنامه‌ریزی دارای بیش از یک ماهیت هستند، ساختارهای غیرقابل تشخیص و داده‌های ورودی غیرقابل پیشبینی دارند. از جمله این تصمیم‌ها می‌توان به تصمیم‌های ستراتژیک اشاره نمود.

در پیشگفتار مسایل و موضوعات مورد بحث کنونی، باید یادآور شد که اجرای مراسم سوگند ۱۹ ماه حوت سال ۱۳۹۸ خورشیدی توسط متقاضیان دوگانه مقام ریاست جمهوری، بگونه‌گلی فضای عدم اطمینان و سردرگمی را بر سراسر جامعه حاکم نمود. قبل براین، نماینده دسته انتخاباتی عبدالله متذکر گردیده بود که مراسم تحلیف به تعویق افکنده شده است. نامبرده همزمان با آن ادامه داده افزود که اشرف غنی نیز باید باتخاذ تصمیم اینچنینی مبادرت ورزد. نخست، مسأله فوق توسط دفتر اشرف غنی رد گردید. شاه حسین مرتضوی عضو دسته انتخاباتی اشرف غنی به خبرگزاری رویترز گفت که به تعقیب اعلام تاریخ اجرای مراسم حلف وفاداری عبدالله، تاریخ اجرای حلف وفاداری غنی نیز مطابق برنامه تعیین خواهد گردید.

نماینده دسته انتخاباتی "ثبات و همگرایی"، اظهار نمود که پس از پا درمیانی خلیل زاد، عبدالله تصمیمش را اتخاذ نمود. اما حوا علم نورستانی رئیس کمیسیون مستقل انتخابات در جریان نشست مطبوعاتی در کابل اعلام نمود که اشرف غنی با بدست آوردن ۵۰,۶۴ درصد آراء، برنده انتخابات بوده و از جانب کمیسیون مستقل انتخابات بمثابه رئیس جمهور انتخابی کشور اعلام می‌گردد. نامبرده در ادامه افزود که در نتیجه انتخابات یادشده، عبدالله عبدالله موفق به کسب ۳۹,۵۲ درصد آراء گردیده و گلبدین حکمتیار هم ۳,۸۵ در صد آراء کمایی نمود. پس از اعلام نتایج انتخابات، عبدالله اظهار نمود که دسته انتخاباتی "ثبات و همگرایی"،

اعلام نتیجه بازشماری آراء را نپذیرفته و با آن موافق نمی باشد. نامبرده همچنان اظهار نمود که دسته انتخاباتی "ثبات و همگرایی"، نتیجه انتخابات اخیر ریاست جمهوری کشور را در نوع خود، بمثابه کودتا علیه دموکراسی و خیانت به آرای مردم پنداشته، آنرا غیرقانونی محسوب نموده و تأکید بعمل آورد که به تشکیل "دولت فراگیر" در کشور مبادرت خواهد ورزید.

عبدالله در مورد نتایج انتخابات ریاست جمهوری اخیر کشور، اظهار نمود که آرای تقلبی نباید مورد اعتبار قرار داده شده و آرای پاک مردم و آرای دهنده ها از آرای تقلبی باید تفکیک گردد.

قابل یادآوری پنداشته می شود که یکروز قبل از اجرای مراسم تحلیف ریاست جمهوری، شخصیت های سیاسی، بگونه مجدد در مورد امکان رفع مشکل و جلوگیری از اجرای مراسم تحلیف موازی سعی بعمل آوردند اما مراسم تحلیف دوگانه توسط اشرف غنی و عبدالله در دومحل در بدیوار، یعنی اشرف غنی در کاخ ریاست جمهوری (ارگ) و عبدالله در کاخ سپیدار و بگونه همزمان بروز دوشنبه، ۱۹ ماه حوت سال ۱۳۹۸ خورشیدی، با اندکی تأخیر، اجرا گردید. عده ای از شخصیت های سیاسی و مطرح کشور از پذیرش اعلام نتایج انتخابات اخیر ریاست جمهوری کشور امتناع ورزیدند.

مراسم اجرای تحلیف اشرف غنی از طریق تلویزیون دولتی بگونه مستقیم پخش میگردید. در مراسم یاد شده، نماینده ویژه وزارت امور خارجه ایالات متحده در امور صلح کشور ما، سفرای برخی از کشورهای همجوار، نماینده اتحادیه اروپا، قوماندان نیروهای حمایت قاطع امریکایی در افغانستان شرکت ورزیدند. مراسم تحلیف عبدالله عبدالله نیز از طریق تلویزیون طلوع پخش گردید که در آن برخی از مسئولان نظامی شرکت ورزیده بودند.

مبارزه وجدال بمنظور تصاحب پست ریاست جمهوری کشور، در نهایت امر، تفاهمات و مذاکرات شکننده بدست آمده ۲۹ ماه فبروری سال روان ایالات متحده و "طالب"ها را بیش از هر زمان دیگر با مشکل مواجه نمود.

مذاکرات مستقیم و رو در روی نماینده های دولت مرکزی با "طالب"ها در مرحله بعدی پروسه صلح کشور در نظر گرفته شده اما دولت تاحال هم موفق به تعیین هیأت اعزامی مذاکره کننده با "طالب"ها نگردیده است.

اخیرن، وزارت امور خارجه ایالات متحده، ضمن انتشار اعلامیه ای، از مخالفت مایک پامپو در امر ایجاد حکومت موازی در افغانستان خبر می دهد. در اعلامیه یاد شده از جمله آمده است که ایالات متحده مخالف زمینه چینی هایی بمنظور تشکیل حکومت موازی و مخالف بکارگیری و استفاده از قوه بمنظور حل و فصل اختلافات سیاسی می باشد.

وزیر امور خارجه ایالات متحده همچنان از تصمیم اخیر اشرف غنی مبنی بر تعیین هیأت بمنظور شرکت در مذاکرات بین افغانی، بر تداوم مذاکرات و امضای فرمانی درباره آزادی زندانیان استقبال نموده و اظهارات عبدالله عبدالله مبتنی بر پذیرفتن مسؤلیت هایی در ارتباط صلح و ائتلاف ها را نیز ستود.

چنانچه قبلن تذکر بعمل آمد که طی هفته قبل، مراسم سوگند (حلف وفاداری) ریاست جمهوری در کشور بر گزار گردید. همچنان، مطابق گزارشهای بنشر رسیده، در شورای امنیت سازمان ملل، قطعنامه ای در مورد توافق ایالات متحده و "طالب"ها نیز تصویب گردید.

پس از مدت زمان ۱۸ سال جنگ و درگیری های مسلحانه در اراضی کشور ما، توافقنامه تعامل گونه صلح میان ایالات متحده و "طالب"ها عقد گردید که در برگیرنده خروج قوت های نظامی خارجی از اراضی کشور ما آنهم طی مدت زمان ۱۴ ماه، آغاز مذاکرات بین افغانی و تبادل زندانیها می باشد. ایالات متحده مطابق مواد توافقنامه به تقلیل قوت های نظامی اش در افغانستان مبادرت ورزیده و تعداد مجموعی آنها را به ۸,۶ هزار تن باید کاهش دهد. جانب امریکایی اظهار امیدواری مینماید که "طالب"ها نیز بمنظور تطبیق عملی معامله بدست آمده باید سعی ورزند. در بخشی از طرح قطعنامه آمده است که شورای امنیت سازمان ملل از اقدامات عملی در مورد قطع جنگ و درگیری و انجام مذاکرات بین افغانی استقبال می نماید.

در سند به تصویب رسیده شورای امنیت سازمان ملل، از دولت افغانستان و "طالب"ها تقاضا بعمل آمده است که بمنظور نشانه های حسن نیت، اقدامات اضافی بمنظور تحکیم اعتماد متقابل و ایجاد شرایط مساعد بمنظور آغاز و تداوم مؤفانہ ملاقات و مذاکرات بین افغانی و تحکیم صلح پایدار، با اقدامات عملی و نتیجه

بخش، از جمله به تخفیف تشنج و آزادی زندانیان مبادرت ورزند.

شورای امنیت سازمان ملل، همه کشورها و دول را بمنظور دفاع و پشتیبانی از پروسه کنونی صلح و انجام مذاکرات مؤفّقانه بمنظور ختم جنگ در اراضی افغانستان فرا می خواند.

شورای امنیت، آمادگی اش را بمنظور آغاز مذاکرات بین افغانی ابراز نموده و آرزومندی اش را بمنظور دفاع و پشتیبانی از پروسه آغاز شده صلح در کشور ما ابراز نمود. بن بست سیاسی موجود در کشور و دورنمای حکومت های موازی، روند صلح کشور را بعقب باز می گرداند. درست همانطور که ایالات متحده در تلاش است تا دولت افغانستان را به مذاکره با "طالب" ها ترغیب نماید.

قرار اطلاعات منتشره، فصل و باب انتخابات اخیر ریاست جمهوری با اعلام انتخاب اشرف غنی بمثابه رئیس جمهور کشور، خاتمه پذیرفته پنداشته شده، نامبرده به تشکیل کابینه مبادرت ورزیده و خطوط اساسی و عمده حاکمیت سیاسی کشور را معین و مشخص خواهد نمود.

غنی و عبدالله از رقیبان کهنه کار همدیگر، پنج سال قبل، با پا درمیانی ایالات متحده به تشکیل حکومت "وحدت ملی" تن دادند که در نتیجه عبدالله عهده دار پست ریاست اجراییه گردیده و غنی هم بمثابه رئیس جمهور کشور حلف وفاداری را بجا آورد.

دیپلمات ها و کارشناس ها باین عقیده میباشند که نبود وحدت و یگانگی میان رهبران سیاسی افغان، تداوم و انجام مذاکرات صلح با "طالب" ها را که باید بروز سه شنبه گذشته آغاز می گردید، به مشکل مواجه خواهد نمود.

مطابق منابع خبری، نماینده ویژه ایالات متحده در امور کشور ما، باهر دو (غنی و عبدالله)، ملاقات نموده و گفت و شنودهای همه جانبه ای را بمنظور نایل گردیدن به فیصله نهایی با آنها انجام داد، اما کشور ما در آستانه چرخش سیاسی دیگری قرار گرفت.

سفارت انگلستان در کابل نیز نگرانی اش را درباره اختلافات در مورد نتایج انتخابات اخیر ریاست جمهور ی کشور ابراز نمود.

وسایل اطلاعات جمعی کشور خبر دادند که اشرف غنی فرمان آزادی زندانیان "طالب" ها را امضاً نموده که در نتیجه عده ای از زندانیان بگونه تدریجی و هفته وار از حبس رها خواهند گردید.

همچنان اشرف غنی اعلام نمود که بمنظور ایجاد اعتماد متقابل و بخاطر تسریع پروسه صلح در کشور به چنین اقدامی متوسل گردیده تا باشد بمذاکرات و گفتگوها میان جمهوری اسلامی افغانستان و "طالب" ها نیروی تازه بخشیده و در تسریع این روند مؤثر و مفید واقع گردد.

مطابق حکم ریاست جمهوری که از جانب شورای امنیت ملی کشور به نشر رسیده، پس از آغاز مذاکرات صلح، هر دو هفته، دولت جمهوری اسلامی افغانستان به رهایی ۵۰۰ تن از زندانیان "طالب" ها مبادرت خواهد ورزید. در اطلاعیه همچنان آمده است که خودداری از توسل با اقدامات خشونت آمیز، از جمله شرایط رهایی زندانی های متذکره بوده و همچنان در فرمان رهایی آنها از سپردن تعهداتی مبنی بر عدم بازگشت به صفوف شبه نظامیان نیز مطرح گردیده است.

توافق رهایی زندانی های "طالب" ها و مجموعه اقدامات حسن نیت بمنظور تسریع پروسه صلح عنوان گردیده است که در برگیرنده تعهدات مطرح شده مذاکرات پسین در دوحه میان ایالات متحده و "طالب" ها محسوب می گردد. "طالب" ها نیز بنوبه خویش به رهایی یک هزار تن از نظامیان افغان که نزد آنها زندانی می باشند، متعهد گردیده اند.

نباید فراموش خاطر ما گردد که خروج نظامیان امریکایی از سرزمین کشور ما، بگونه بالقوه به پنتاگون چنین فرصت و امکانی را مساعد مینماید تا میلیاردها دلار صرفه جویی گردیده و بیش از هر زمان دیگر به تقابل و رویارویی های تسلیحاتی با روسیه و چین، توجه بیشتری معطوف نماید. موضوع یاد شده توسط معاون نخست وزارت دفاع آن کشور هم مورد تأیید قرار داده شد. عده ای از افسران بلند رتبه ایالات متحده نیز چنین میپندارند که اگر امور موجود بخوبی و طبق برنامه انجام گیرد، جانب پنتاگون به تقلیل نظامیان در اراضی افغانستان مبادرت ورزیده و تعداد مجموعی آنها را به ۸,۶ هزار تن کاهش خواهد بخشید.

اگر چنین چنین پروسه مؤفّقانه بسر انجام رسد، نظامیان آن کشور با اقدامات بیشتری در زمینه متوسل خواهند گردید.

بگفته بسیاری ها عده ای از اعضای مجلس سنای ایالات متحده چنین می پندارند که بگونه مشخص، چگو نگی هزینه ها در جنگ ایالات متحده در افغانستان با نحوه پیشبرد و تداوم پروسه صلح و مصالحه در کشور ما ارتباط مستقیم دارد.

پس از امضای توافقنامه صلح میان ایالات متحده و "طالب"ها در دوحه، مطابق تعهدات ایالات متحده، پنتاگون باید در طول مدت زمان ۴ ماه، نظامیانش از افغانستان را فرا خواند. همچنان در نتیجه مذاکرات و گفتگوهای یادشده، ایالات متحده به خارج نمودن "طالب"ها از فهرست تحریم های سازمان ملل نیز متعهد گردید.

عده ای از سیاستمداران، بحران سیاسی بوجودآمده در کشور را نتیجه مستقیم عملکردهای ایالات متحده پنداشته و ناخشنودی شان را از تدوین برنامه دونالد ترامپ در مورد کشور ما ابراز نموده و معتقدند که تداوم وضعیت کنونی سبب تنش های بیشتر در کشور شده، جامعه افغانی را بگروه های متخاصم تقسیم نموده و سبب تشدید چند دستگی که در نتیجه اعلام نتایج انتخابات پشین ریاست جمهوری کشور گردیده، آمادگی جانب امریکایی و ادعای کمک سازنده به روند های سیاسی داخلی در جمهوری اسلامی افغانستان را تحت پرسش قرار می دهد.

در آستانه برگزاری مراسم تحلیف از جانب اشرف غنی، عبدالله عبدالله نیز با اجرای مراسم مشابه میادرت ورزیده که در نتیجه دومرسم تحلیف بگونه موازی هم توسط غنی و عبدالله اجرا گردید. پس از اعلام نتیجه انتخابات توسط کمیسیون مستقل انتخابات و برنده پنداشتن اشرف غنی، عبدالله بمتابه عمده ترین رقیب غنی، نتیجه بازشماری آرا را نپذیرفته و مخالفتش را در زمینه اعلام نمود. بسیاری از سیاستمداران کشور، از موجودیت تقلب گسترده در انتخابات اخیر ریاست جمهوری و نتیجه بازشماری آرا که سبب بروز تنش هایی میان غنی و عبدالله گردید و از عدم شفافیت و نبود قاطعیت در چگونگی عملکرد های سیاسی ایالات متحده و از موضعگیریهای آن کشور در قبال انتخابات اخیر ریاست جمهوری و چگونگی اقدامات در مورد تداوم مؤفقانه پروسه صلح و مصالحه در کشور ما یادآوری نمودند. مسأله ای که به خلیل زاهد و موضعگیری هایش ارتباط می گیرد، باید یادآور شد که نامبرده ضمن آخرین سفر به کابل، منتظر سرد شدن اوضاع گردیده اما طی چند روز تلاش، باز هم مؤفق به دیدار و ملاقات با اشرف غنی نگردید. بهر حال، پس از تلاش های مداوم، رئیس جمهور حاضر شد تا نامبرده را در مراسم حلف و فاداری بپذیرد. قابل یادآوری می باشد که رئیس جمهور اشرف غنی، ریاست اجرائیه کشور را که پنج سال قبل ایجاد گردیده و عبدالله در طول مدت زمان پنج سال حکومت وحدت ملی متصدی امور آن اداره بود، مطابق فرمائی لغو نمود. چنین تصمیمی در نتیجه درگیری های پشین میان غنی و عبدالله بدلیل چگونگی اعلام نتایج انتخابات اخیر ریاست جمهوری کشور اتخاذ گردید.

عبدالله خویش را مکلف به تشکیل "دولت فراگیر" پنداشت. نامبرده به تعیین معاونان ریاست جمهوری نیز میادرت ورزیده و همچنین اسمش در توئیتر را بمتابه "رئیس جمهور افغانستان" تغییر داد. اما چگونگی تصمیم بعدی نامبرده بمنظور دستیابی به قدرت بیشتر تاکنون مشخص نیست. مطابق گزارش های منابع اطلاعاتی آگاه از وضعیت کنونی کشور، غنی، ۴۰ درصد سهم و عهده دار شدن پست شورای صلح را که مؤظف بانجام مذاکرات صلح با "طالب"ها می باشد، به عبدالله پیشنهاد نمود، اما مورد پذیرش نامبرده قرار نگرفته و در عوض، خواهان ابطال نتایج انتخابات گردید.

بر بنیاد وضعیت حاکم اینچنینی و تداوم وضعیت یادشده در مورد نتایج انتخابات، ممکن به بی ثباتی بیشتر اوضاع در کشور منجر گردد.

سخنگوی ریاست جمهوری در حضور خبرنگاران اظهار نمود که رئیس جمهور کشور، فرمانی را در مورد سلب صلاحیت های عبدالله و لغو تشکیلات ریاست اجرائیه را امضا نمود. بدین ترتیب، از دیدگاه و نقطه نظر تیم اشرف غنی، تاکنون هیچ مقام و مسؤییتی برای عبدالله در دستگاه اداری دولت برهبری غنی در نظر گرفته نشده است.

تشنج سیاسی در کابل، بر تداوم مؤفقانه پروسه صلح و مصالحه در کشور نیز اثرات منفی بجا می گذارد. تذکر این مسأله حتمی پنداشته میشود که نبود نظم و استقرار لازم در مجموعه ساختار های قدرت کشور، برای پروسه آغاز شده مصالحه در کشور زیان بار بوده و عواقب ناخوشآیندی را بدنبال خواهد داشت.

همراه با آن، اعلامیه هایی از جانب ایالات متحده مبنی بر خروج نظامیان آن کشور از افغانستان که در مذاکرات ایالات متحده با "طالب"ها با آن توافق گردیده بود، نیز به نشر رسیده است.

همچنان در خبری که از طریق وزارت امور خارجه کشور به نشر رسیده، از تذکر این مسأله یادآوری بعمل آمده است که تادامیچی یاماموتو، نماینده دبیرکل سازمان ملل، بخاطر ملاقات و دیدار با عبدالله عبدالله به وزارت امور خارجه احضار گردید.

سرپرست وزارت امور خارجه کشور، مراتب اعتراض و ناخشنودی دولت افغانستان را بدلیل ملاقات روز پنجشنبه تادامیچی یاماموتو با عبدالله عبدالله، ابلاغ نمود. عبدالله در انتخابات اخیر ریاست جمهوری کشور با اشرف غنی به رقابت پرداخته و در نتیجه خودش را رئیس جمهور کشور پنداشته و ادعای "رئیس دولت همه شمول افغانستان" را مطرح نموده و همزمان و همدیف با اشرف غنی در کابل و اما جدا از وی در مرا سم تحلیف دیگری شرکت ورزیده و سوگند وفاداری یاد نمود که در نوع خود خلاف مقررات و موازین پذیرفته شده محسوب می گردد.

وزارت امور خارجه کشور به تادامیچی یاماموتو خاطر نشان نمود که گفتگو و مشوره ها در مورد سیاست افغانستان بمفهوم وسیع کلمه، نباید در تضاد با مواد مندرج در قانون اساسی کشور و خلاف نورم های پذیرفته شده بین المللی باشد.

نماینده دبیرکل سازمان ملل، ضمن ملاقات با سرپرست وزارت امور خارجه کشور، با صراحت ابراز نمود که مطابق اصول موجود، سازمان ملل هیچگونه دولت موازی را در افغانستان برسمیت نشناخته و از تشکیل آن نیز حمایت بعمل نخواهد آورد.

ارگ ریاست جمهوری افغانستان، چندی قبل از پیام تبریکی آنتونیو گوترش، سرمنشی سازمان ملل بمناسبت انتخاب مجدد محمد اشرف غنی، خبر داده بود.

قابل یاددانی پنداشته می شود که با در نظر داشت حقوق بین الدول خصوصی، نحوه مناسبات افراد جامعه با چگونگی عملکردهای حاکمیت سیاسی موجود در اراضی کشور باید تنظیم و مشخص گردد. هرگونه اهمال در مورد یاد شده، به یقین که تبعات ناخوشایندی را در پی خواهد داشت.

یکشنبه ۲۷ ماه حوت سال ۱۳۹۸ خورشیدی